

SOVJETSKI LETALEC NAPADEL LADJE ZDRUŽENIH NARODOV

NOVI GROBOVI

STANLEY ZUPANČIČ

Zgodaj v nedeljo zjutraj se je pripetila avtna nesreča na mostu Nickel Plate železnice in E. 55 St., v kateri je zginil svoje življenje Stanley Zupančič, star 26 let, stanujoč na 6805 Edna Ave. Ubili Stanley se je nahajal s svojim avtom na potu domov s svoje plesne veselice, ko se je pripetila nesreča. Z njim je bil njegov prijatelj, Ray Gornick iz 1157 E. 61 St., katerega je nameraval peljati domov, in ki je ušel poškodbam. Pokojni je delal pri Cleveland Pneumatic Tool Co. Rojen je bil v Clevelandu in je bil član društva Ribnica št. 12 SDZ in Independent Veterans Association. Služil je tri leta z armadno zračno silo v drugi svetovni vojni.

Tukaj zapuška mater Rose (Theresa), rojena Mencin, tri brate Josepha, Andrew in Albert ter sestro Mrs. Rose Sandy. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9.15 uri iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato na vojaški oddelek na pokopališču Calvary.

JOSEPH LEVSTEK

Kakor smo že poročali, je umrl po težki bolezni v petek zjutraj ob 6.30 uri dobro poznani Joseph Levstek, stanujoč na 1169 E. 76 St., kjer so vodili trgovino zadnjem sektorju fronte, zapadno od severnega krila, kjer je bila v akciji 25. divizija.

Drugi roglj severno-korejske ofenzive je bil hudo zadet od ojačane druge ameriške divizije, ki je vdrla v Yangsan in iztrgala sovražniku grebene, ki dominirajo bojni položaj na dotičnem sektorju fronte, zapadno od severnega krila, kjer je bila v akciji 25. divizija.

FRANK J. FORMAN

V petek popoldne je umrl v bolnišnici St. John poznani Frank J. Forman, stanujoč na 1077 E. 174 St. Rojen je bil v Clevelandu in je bil star 52 let. Delal je 31 let pri mestnih ognje-gascih in sicer na postaji št. 10 na Euclid Ave. in E. 105 St. Zbodel je sredi julija meseca.

Tukaj zapuška soprogo Jane, rojeno Zoltoski, dve hčeri Dolores in Regina, sina Kenneth, mater Mary, rojeno Koutnik, brata Ladimira in sestro Anno. Pogreb se je vršil danes zjutraj

Američani zdrobili dve komunistični ofenzivi

Sovražniku so iztrgali padli Yongsan in mu zadali 10,000 izgub

ZADNJA VEST: KOMUNISTI SO PREDRLI AMERIŠKO LINIJ OB BLIŽINI MESTA TAEGU

TOKIO, torek, 5. septembra—Severno-korejske sile so predrle linijo Združenih narodov na sektorju pri Taegu in pridirajo proti dotičnemu mestu.

Poročevalec Leif Erickson od "Associated Pressa" poroča, da se komunisti nahajajo štiri milje severozapadno od Kyongju, skozi katerega gre cesta v Taegu in od tam v Pohang in Pusan.

Taegu je prednja točka za zalaganje ameriških in drugih sil Združenih narodov na korejski fronti.

TOKIO, 2. septembra—Danes so prestrašeni ostanki dveh severno-korejskih divizij bežali v paničnem begu, ko so s tanki podprti zavezniški infanteristi vprizorili napad na dveh važnih točkah 120 milj dolge korejske fronte.

Bežeči komunisti so na umiku preko reke Nam pustili na bojišču 10,000 mrtvih in ranjenih, ko je stopila v akcijo 25. ameriška divizija na južnozpadnem sektorju in iztrgala sovražniku vse pridobitve na dotičnem delu fronte.

Največji sovražni naval dobil težak udarec

S tem begom je bil zdrobljen roglj največje ofenzive, ki so jo komunisti podvzeli v borbi, da bi Američane in druge sile Združenih narodov vrgli v morje.

Drugi roglj severno-korejske ofenzive je bil hudo zadet od ojačane druge ameriške divizije, ki je vdrla v Yangsan in iztrgala sovražniku grebene, ki dominirajo bojni položaj na dotičnem sektorju fronte, zapadno od severnega krila, kjer je bila v akciji 25. divizija.

Komunisti zbirajo sile za novo ofenzivo

Ampak poročila povedo, da komunisti zbirajo tanke tri milje zapadno od Yongsana, in da se očitno pripravljajo na novo ofenzivo.

Veteranska 24. divizija se je danes pojavila na drugem koncu fronte v dvijem 4-miljskem navalu severno od Pohanga, kjer je s tanki odbijala napade trdovratno se borečih komunističnih sil.

Dospeli na pogreb

Na pogreb pokojnega Joseph Levstika ste dospeli iz West Allisa, Wis., Mrs. Kristina Kolar in hčerka Frances, sestra Mrs. Jerich iz Ely, Minn., in družina Tony Adamich iz Canade.

Moški podlegel poškodam

Pred tednom dni je bil težko poškodovan Theodore Eddy, star 38 let, 2544 E. 63 St., ko je na tovorno dvigalo v posloppju Commercial na 2058 E. 4 St., nakladal kose pohištva in je nekdo na drugem nadstropju pritisnil na gumb, da se je začelo dvigalo pomikati. Zajet je bil med dvigalom in šaftom, pri čemur je dobil nevarne poškodbe, katerim je včeraj podlegel v bolnišnici.

iz pogrebnege zavoda A. Grdina in sinovi, 17010 Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Jeronima in nato na pokopališče Calvary.

GENERAL SUSPENDIRAN. KER JE PRIPOROČAL "PREPREČILNO VOJNO"

WASHINGTON, 1. sept. — Šef armadne zračne sile je danes brez zaslijanja suspendiral major generala Orvila A. Andersona kot komandanta vojnega zračnega kolegija.

Gen. Hoyt S. Vandenberg je odstranil omenjenega častnika par ur potem, ko je zvedel, da je slednji za objavo v nekem časopisu, ki izhaja v Montgomeryju, Alabama, priporočal podvzetje "preprečilne vojne" proti Rusiji.

Po poročilu, katerega je objavil časopis "Montgomery Advertiser," je gen. Anderson rekel:

"Samo povejta je treba, pa sem pripravljen v enem tednu zdrobiti vseh pet gnezd, kjer ima Rusija svoje atomske bombe. In kadar bi stal pred Kristusom, mislim, da bi se mogel pred njim opravičiti, da sem rešil civilizacijo."

Ko je gen. Vandenberg izdal odredbo za odstavljene gen. Andersona, je rekel, da je to storil zato, da bodo Američani vedeli, da je zračna sila "prvič, zadnjič in zmerom predvsem orodje za preprečitev vojne in orodje za mir."

POTOVALA 3,000 MILJ ZA ZDRAVNIŠKO OSKRBO

PLYMOUTH, Anglija, 4. sept. — Neka 35 let stara ženska je tu včeraj porodila sedem funtov težkega sinčka, potem ko je potovala 3,000 milj daleč, da se posluži proste zdravniške oskrbe v Angliji. Nahajala se je v Sredozemlju, odkoder jo je voznja v Anglijo stala 13 angleških funtov (ali \$35.40).

Rekla je, da je veliko manj kot pa bi morala plačati za zdravniško oskrbo. Zdjaj upa, da bo kdo vzel otroka za svojega v Angliji, nakar se vrne v britsko kolonijo, kjer je bivala.

KOMUNISTI IN 4 PRIJATELJI POSLANI V ZAPOR

OKLAHOMA CITY, 4. sept. — Načelnik komunistične stranke v Oklahomi-Arkansas, Alan Shaw, star 32 let, in štiri njegovi prijatelji so bili aretirani in pridržani v zaporu 24 ur, potem, ko jih je policija zajela okrog nekega truka na praznem stavbišču izven mestnih mej.

Obtoženi so bili kaljenja miru in policija je zaplenila nekaj plakatov in druge tiskovine, o katerih pravi, da so komunistične vsebine. Izpuščeni so bili vsak pod \$20 varščino in se bodo jutri morali zagovarjati pred sodnikom.

KOMUNISTI MORAJO POLOŽITI VARŠČINO

SEVIERVILLE, Tenn., 4. sept. — Tu je bil sprejet nov mestni zakon, ki zahteva, da se vsak komunist registrira. Takoj po registraciji dobi policaj "migrorno povelje" zanj, ter je registrant postavljen pod varščino \$1,000,000 kot garancija, da bo "živel v miru z vsemi ljudmi v Tennessee za dobo 12 mesecev."

Sovjetska "čistka" med komunisti v Vzhodni Nemčiji

Šest bilo izobčenih iz stranke, štirje pa so izgubili pozicije; Eisler med ogroženimi

BERLIN, 1. sept. — V komunistični stranki Vzhodne Nemčije je bila danes izvršena "čistka" moskovskega tipa, v kateri je bilo izobčenih iz stranke šest odličnih članov, dočim so bili štirje odstranjeni z njihovih pozicij.

Štirje od večjih žrtev čistke so bili postavljeni pod hišno aretacijo, o enem se poroča, da je pobegnil, o enem nadaljnjem, pa da je neznankom izginil.

Obdolženi so bili "maloburžoazne ideologije"

Vsi oni, ki so bili izobčeni, so bili obdolženi "maloburžoazne ideologije" in izdajstva v razrednem boju. O vseh se trdi, da so imeli tesne stike z "ameriškim špijonom" in "usmiljenim samaritancem" Noelom H. Fieldom, ki je bil označen od strankinega vodstva za "superagenta" na štabu Allen W. Dullesa v uradu za strateško službo v Švici med vojno in po vojni.

Field, ki je bil zastopnik do-brodnele agencije liberalne ameriške cerkve unitarcev, je že zgo-daj lani brez sledu izginil, ko se je nahajal v Pragi.

Gerharta Eislerja tudi preiskujejo, če je "varen"

Gerhart Eisler, ki je bil svoj čas zbežal iz Zedinjenih držav, da se izogne prosekuciji, sedaj pa je direktor za informacije pri vzhodno-nemški vladi, je tudi predmet preiskave, skupno z drugimi nemškimi emigranti, ki so osumljeni zvez s Fieldom.

Kar se Eislerja tiče, je njegov položaj skrajno negotov že od julija, ko je bil na strankinem kongresu izločen iz njenega politbiroja ali centralnega odbora.

V članku, ki obsega polno stran, je "Neues Deutschland," glasilo komunistične stranke v Vzhodni Nemčiji, ožigosalo obe skupini kot ljudi, ki so se dali "afektirati od ameriških imperijalistov" ter označila akcijo proti njim kot "dogodek velike zgodovinske važnosti."

List je dodal, da je to šele začetek nove faze v delu za očiščenje Združene socialistične stranke. (Tako se zove komunistična stranka po spojitvi, ki je bila izvršena pod sovjetsko direktivo, s socialisti v Vzhodni Nemčiji.)

Imena vodij, ki jih je udarila "čistka"

Izobčeni v čistki, katero je izvršil novi generalni tajnik stranke v vzhodni zoni Walter Ulbricht, so bili sledeči:

Paul Merker, bivši član politbiroja in minister poljedelstva v sovjetski zoni; Bruno Galdhammer, bivši šef urada za kontrolo informacij pod Gebhartom Eislerjem; Leo Bauer, novi šef sovjetskega radija v Berlinu; Maria Weiterer, tajnica zveze nemških žen v sovjetski zoni; Willie Kreikenmeyer, bivši direktor železnice v Vzhodni Nemčiji, ter Lex Ende, bivši odstranjeni urednik časopisa "Neues (Dalje na 2. strani)

Letalo z rdečo zvezdo bilo sestreljeno na korejski obali; truplo ruskega letalca najdeno

WASHINGTON, torek, 5. septembra—Danes zgodaj zjutraj je državni oddelek naznanil, da je včeraj neko dvomotorno bombno letalo z znakom rdeče zvezde napadlo ladje Združenih narodov ob korejski obali in bilo sestreljeno.

Poročilo državnega oddelka dostavlja, da je neki rušilec Združenih narodov na kraju, kjer je bilo bombno letalo sestreljeno, med razbitimi deli letala našel truplo nekega ruskega letalca.

Iz listin na njegovem truplu se je ugotovilo, da je bil letalec poročnik sovjetske zračne sile.

Besedilo poročila, ki je javilo incident

Tu sledi besedilo poročila, v katerem so bili Združeni narodi formalno obveščeni o incidentu:

"Na dan 4. septembra 1950 so mornarične sile Združenih narodov delovale ob zapadni obali Koreje na približno 38. prečnici na misijah v soglasju z resolucijo, katero je osvojil Varnostni svet dne 27. junija 1950.

"Ob 13:29, po korejskem času, se je pojavil nad prednjo ladjo neki dvomotorni bombnik, čigar edina označba je bila rdeča zvezda, in plul proti središču ladijske formacije Združenih narodov na sovražen način. Bombnik je odprl ogenj na patruljo Združenih narodov, ki je na ogenj odgovorila in ga sestrelila.

Nekemu rušilcu Združenih narodov je uspelo pobrati eno od trupel bombnega letala. Iz papirjev, najdenih na njem, se da sklepati, da je bilo to truplo poročnika Mišina Tennačija Vasiljeviča, serialna šte. 25054."

Poročilo izročeno gen. tajniku Združenih narodov

Namestnik ameriškega delegata Warren R. Austina pri Združenih narodov, Ernest Gross, je izročil poročilo generalnemu tajniku Združenih narodov Trygve Lie-u ob 12:30 danes zjutraj, in 15 minut zatem Sir Gladwinu Jebbu, ki je prevzel predsedništvo Varnostnega sveta s prvim septembrom.

Varnostni svet bo danes razmotril o položaju

LAKE SUCCESS, torek, 5. septembra. — Pričakuje se, da bo napad sovjetskega letala na brodovju Združenih narodov v korejskih vodah glavni predmet razprav na seji Varnostnega sveta, ki se bo vršila danes popoldne.

Svet ima že sedaj pred seboj resolucijo Zedinjenih držav, v kateri se apelira na vse članice, da ne opogumljajo ali pomagajo invaziji Severne Koreje.

Opazovalci tukaj so prepričani, da bo v ožigled najnovejšega razvoja v korejskem konfliktu razmotrivanje vprašanja razširjeno. Vendar pa se ne pričakuje nobene takojšnje akcije, kajti večina delegatov bo nedvomno čakala naročil od svojih vlad, predno bo pripravljena zavzeti določeno stališče.

Stavka pri General Electric odložena

WASHINGTON, 4. sept. — International Union of Electrical Workers, CIO, je danes pristala na prošnjo zveznega delavskega posredovalca Cyrusa S. Chinga, da se napravi nov poizkus za mirno izravnavo spora med unijo in upravo General Electric Co. ter stavko, katere se je imela začeti danes, za nedoločen čas odložila.

Stavka, ki je bila za enkrat odložena, je imela ustaviti produkcijo v vseh tovarnah označene korporacije v deželi. (Med njimi so tudi tri tovarne v Clevelandu.)

Zvezni posredovalec je povabil predsednika korporacije Charles E. Wilsona in predsednika unije James B. Careyja, da se snideta z njim v sredo ob 10:30 dopoldne v svrhu obnovitve pogajanj.

Unija zahteva deset centov meznega poviška

Unija zahteva 10 centov meznega poviška na uro, od korporacije plačane penzijske in daljše počitnice in druga izboljšanja delovnih razmer.

Neki unijski zastopnik je rekel, da so bile vse lokalne unije nemudoma obveščene o odložju stavke. Rekel je:

"Storili bomo ves, kar je v naši moči, da ugodimo prošnji vlade." Potem pa je pristavil, da to nikakor ne pomeni, da je unijsko vodstvo odstopilo od katerih svojih zahtev.

Kompanijski zastopnik kritizira vladni napor

Dočim ni uprava General Electric Co. naznanila, če bo sodelovala pri naporu vlade za obnovo pogajanj, pa je podpredsednik Lemuel E. Boulware rezko kritiziral vladno akcijo. Rekel je:

"Napor za stavko se je izkazal za popoln fiasko. Carey je oklical stavko v 116 tovarnah, ampak po naših informacijah je bilo pripravljenih na stavko samo 1,285 delavcev, ki so zaposleni v štirih malih tovarnah."

LORAINČANI ZAHTEVAJO RENTNO KONTROLO

LORAIN, O., 4. sept. — Tukajšnji župan Patriek J. Flaherty je snoči izjavil, da če ne bo federalna vlada podaljšala rentno kontrolo potem, ko bo sedanji zakon potekel v decembru, bo on zahteval, da mestna zbornica podvzame korake za nadaljevanje rentne kontrole v Lorainu. Po sedanjem zakonu sme vsako mesto zase obdržati rentno kontrolo za dobo šestih mesecev, potem, ko poteče vladna kontrola v decembru.

“ENAKOPRAVNOST”

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PREDSEDNIKOVO POROČILO

V petek zvečer je predsednik Truman imel z ljudstvom Amerike svoj tako imenovani “fireside chat,” ali kakor bi rekli po naše “pogovor ob zapečku” ki ga je omogočil moderni čudež radija. Iz vsebine tega pogovora pa je bilo jasno, da ni bil namenjen samo Američanom, temveč vsemu svobodnemu svetu. Poročal je o vsem, kar nam povzroča zaskrbljenost in žalost, in tudi, kar nas navdaja z nadami v bodočnost. Iz njegovih besed veje razočaranje, ker druga vsetovna vojna ni prinesla trajnega miru; ker nekateri narodi, ki so podpisali listino Združenih narodov, pozabljajo na svojo slovesno obveznost, ki so jo dali s svojim podpisom, in ker se svet nahaja v objemu “mrzle vojne,” ki se utegne liki hude sanje spremeniti v “vročo vojno,” ki bi napravila križ čez civilizacijo.

Iz predsednikovih besed se je moglo jasno razbrati priznanje odločilne naloge, katero je ameriško ljudstvo klicano vzeti na svoje rame v tem odločilnem trenutku v zgodovini, neglede na to, če nam je to ljubo ali neljubo. Govoril je kot človek, ki se zaveda, prav kakor se morajo danes zavedati vsi pošteni in iskreni ljudje vseh svetov, da so stvari na svetu, ki so hujše in strašnejše od vojne, in da ena od teh je izguba svobode—svobode, za katero se je človek boril povsod in vselej, kjerkoli in kadarkoli se je zavedal svojega dostojanstva: od dobe Aleksandra Velikega, rimskih imperatorjev in zavojalcev, Zingisa Kana, papeštva in svete inkvizicije, Napoleona Boneparte, in prav do včeraj, ko je združil vse svoje moči in zdrobil silo fašizma, s katero sta pretela svobodnemu svetu Hitler in Mussolini. Predsednik je povedal v jasnih in nediplomatičnih besedah, da nevarnost vojne in nevarnost za svobodo prihaja danes iz enega centra—iz Kremlja, kjer je peščica mož očitno odločena, da zavoji svet pod zapeljivo pretvezo, da mu prinaša svobodo v imenu komunizma.

V svojem pogovoru je predsednik podal obris ameriške zunanje politike, o kateri ne more biti spora med ljudmi, ki ljubijo mir in svobodo, namreč: da bomo držali besedo, ki smo jo dali, ko smo podpisali listino Združenih narodov; da naš edini smoter v Koreji je, ustvariti pogoje, pod katerimi bo korejsko ljudstvo moglo svobodno odločati o svoji usodi; da bomo storili vse, kar je človeški moči, da se prereči razširjenje konflikta v Koreji v splošno svetovno vojno; da smo i danes prijatelji kitajskega ljudstva, prav kakor smo bili vedno v preteklosti; da nočemo Formoze za sebe, kakor nočemo nobenega drugega dela Azije, temveč da želimo svobodo in boljše življenske prilike za vsa azijska ljudstva; in končno, da “ne verujemo niti v agresivno niti v preprečljivo vojno,” temveč da “želimo mir in da bomo delali, da mir uresničimo.”

Možje na krmilu Sovjetske zveze tudi govorijo o miru in svobodi. V luči dejanj teh mož, odkar je padel zastor na drugo svetovno vojno—predvsem, kako so bili upreženi v imperialistični jarem sovjetskega komunizma satelitski narodi vzhodne Evrope—pa ne more biti nobenega govora več, na kateri strani je resnica. Eno vprašanje—eno najbolj vitalnih vprašanj—danes je, kako prinesiti to poslaničarstvo narodom, ki jih je sovjetski imperializem zavajal, in pa ljudstvu Sovjetske zveze same.

V Ameriki bomo kmalu stopili v volilno kampanjo, pri kateri se bo volil naš bodoči kongres. Ta kampanja se bo vršila v okviru svobodnega razpravljanja vprašanj, ki stoje pred narodom za odločitev. Kakor običajno, bodo tudi v tej kampanji padale ostre in trpke besede, izmenjavale se bodo očitki in napadi, pravični in tudi krivični. Vse to je prav in v skladu z ameriško politično tradicijo. Upati pa je, da se opozicija proti administraciji ne bo spozabala in da ne bo storila ničesar v interesu trenutnega političnega interesa, kar bi pred svetom ustvarilo dvom o tem, da v bistvenih stvareh, ki jih je predsednik Truman izustil v petek zvečer, smo vsi Američani složni in edini, kakor smo bili v vseh važnih momentih v naši zgodovini.

NEKAJ O MLATILNIŠKI MERICI

Način plačevanja raznih uslug v naravi pri nas ni nov pojav. Kmetje, posebno mali, so morali za razne usluge, ki so jim bile izvršene, dati del svojih pridelkov, mnogokrat pa so morali izvršeno uslugo odslužiti tudi s svojim delom. Za opravljanje mlačve so lastniki mlatilnic pobirali mlatilniško mero, to je, določeno količino omlačenega žita.

Je pa vendar bistvena razlika v pobiranju mlatilniške merice nekdanj in stari Jugoslaviji in danes, ko stremimo, da bi kmet čim ceneje omlatil svoje žito in delavec pri mlatilni prejel odgovarjajočo plačilo.

Pred vojno se je mlatilniška merica pobirala v glavnem v Prekmurju. Lastniki mlatilnic so pobirali večji odstotek merice kot danes in na račun delovnega kmeta vlekli ogromne dobičke, čeprav sami niso nič delali, ampak so jim vse delo opravljali njihovi slabo plačani posli.

Danes je v tem pogledu popoln preobrat. Mlatilniška merica se pobira od onih kmetov, ki nimajo lastnih mlatilnic, želijo pa omlatiti svoje žito na stroj. Zvezno uredbo je določeno, da mora lastnik mlatilnice, kmetovalcu po njegovi želji žito omlatiti, da pa mora ta obvezno dati mlatilničarju 8% omlačenega žita, ki gre v skupni fond. S tem je doseženo dvojce: točno je določena količina, ki se kmetovalcu sme odvzeti, na drugi strani pa država dobi precejšnje količine žita, ki povečajo naš prehranbeni fond. Zato je treba pobiranju mlatilniške merice posvetiti vso pozornost. S tem, da kmetovalec odda določen odstotek žita kot mlatilniško mero, plača mlatilničarju vse stroške mlačve in določeno število pomožnih delavcev. Razne ugodnosti, ki jih lastnik žita od mlatilničarjev zahteva, pa mora plačati posebej (na primer mlačev na domu, vezanje slame in podobno).

Te stvari je treba kmetovalcem pravilno tolmačiti na množičnih sestankih in je to dolžnost predvsem množičnih organizacij in ljudskih odborov, ki so v neposrednem stiku s kmeti. Pri nakazovanju načina in pomena zbiranja mlatilniške merice je treba opozarjati tudi na napake, ki so se delale od sedaj, in na slab odnos kmetovalcev, ki žito pred mlačvijo odrežejo, zaradi česar zmanjšajo mlatilničarju zaslužek in odškodujejo skupni žitni fond. Take primere, ki jih kmetovalci napravijo popolnoma iz špekulativnih namenov, je treba ostro kritizirati in povzročitelje strogo kaznovati.

Oglejmo si še nekatere zgolj tehnične strani pobiranja mlatilniške merice.

Poleg plače, ki jo določa zvezna uredba delavcem, ki so izpolnili plan mlačve, dobijo ti še nagrado do 200 kilogramov žita, če niso lastniki mlatilnic in nimajo lastnega pridelka za preživljanje svoje družine. To količino žita plačajo delavci po nižjih enotnih cenah.

Za vse delavce pri mlačvi velja deseturni delavnik, nadure pa dobe plačane po svoji kvalifikaciji. Na običajni način je delavcem zagotovljena tudi hrana, katero da lastnik žita.

Potrebno je, da so mlatilnice na terenu pravilno razporejene. Mlatilničarji morajo imeti odločbe, po katerih so zadolženi za mlačev določenih količin žita in za oddajo mlatilniške merice. Mlatilničarji, ki nimajo odločb, ne smejo mlatiti za druga gospodarstva. Od mlačve lastnega žita se mlatilniška merica ne pobira. Prav tako se ne pobira mlatilniška merica od ročnih mlatilnic.

Da bo delo potekalo povsem v redu in pošteno, morajo okrajni ljudski odbori postaviti resne kontrolorje, ki bodo skrbeli za

pravilno kvalitativno in kvantitativno oddajo mlatilniške merice kmetijskim zadrugam ali odkupnim postajam. Odkupna podjetja pa morajo v pravem času preskrbeti vreče in ostalo embalažo.

Na vsak način se morajo v letošnjem letu odpraviti napake, ki so se dogajale že lansko leto največ s tem, da so kmetom pobirali prevelik odstotek mlatilniške merice in so si presežke v oddani količini samovoljno pridržali mlatilničarji n. pr. v okraju Ptuj. Ponekod pa zaradi premajhne kontrole mnogo kmetov sploh ni oddalo mlatilniške merice (n. pr. v OLO Poljane), medtem ko se okraja Šoštanj in Crnomelj sploh nista hotela lotiti tega posla.

Omenjene napake so nastale v glavnem zaradi tega, ker ljudje niso bili seznanjeni z uredbo. Treba je zato, da se ljudski odbori, mlatilničarji, kakor vsi ostali, točno seznajajo s predpisi o mlačvi, da se izognejo napakam. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi z nepravilnim delom oškodovali kmetovalce, prav tako pa je nedopustno, da bi bil zaradi malomarnosti oškodovan državni žitni fond.

(Ponatis iz “Ljudske pravice”)

Industrijska šola v Rušah dala 63 mladih kemikov

Jugoslovanska kemična in tehnična industrija ima v prvi petletki veliko nalogo, da vsej ostali industriji vzgaja kemičarje, da daje kmetijstvu umetna gnojila za dviganje proizvodnosti hektarskega donosa, težki industriji pa ferokrom, kisik in disousplin.

V drugi petletki je za kemično industrijo predvidena še večja iniciativa, saj bo zavzela skoraj isto mesto, kot jo zavzema težka industrija v prvi petletki.

V svrhu izpolnjevanja teh velikih in odgovornih nalog so potrebni kemični industriji predvsem strokovni kadri, ki morajo temeljito obvladati sodobno tehnologijo v proizvodnih procesih, kakor tudi analize v laboratoriju.

Ruska industrijska šola je bila ustanovljena leta 1947 ter je iz skromnih improviziranih prostorov zrastle v moderno šolo s praktičnimi delavnicami in laboratorijem ter s sodobnim internatom. Kot vzgojni zavod je šola letos že dala 48 kemičarjev, ki so se v tej šoli praktično in teoretično kvalificirali kot strokovni delavci v kemični industriji, od katerih bodo nekateri po dve do triletni praksi lahko že prevzeli mojstrska mesta v kemični industriji.

Vseh sedem razredov je letos končalo 192 gojencev šole. Od teh je izdelalo zavod uspešno 84%, 16% pa ima popravni izpit iz enega ali dveh predmetov. Za celo leto je padlo na zavodu pet gojencev, to je 3%.

Tretji letnik je na zaključnih izpitih pokazal naslednji uspeh: 14.30% odličnih, 13.6% zadostnih, 14.3% popravnih izpitov. Torej je pri zaključnih izpitih izdelalo 86%, 14% pa ima popravni izpit iz enega ali dveh predmetov.

Najboljši gojenec zavoda, ki je imel skozi vsa tri leta odlični uspeh v vseh predmetih, Fortunat Brečko, je dobil 2,000 dinarjev nagrade, prav tako pa tudi vsi ostali odličnjaki po 1,000 dinarjev. Prav dobri gojenci pa so dobili knjižne nagrade.

Kemija je znanost in stroka, ki ima v bodočem razvoju tehnike izredno važnost ter nudi mladini interesanten študij, bodisi v teoriji, kakor tudi v laboratoriju.

—F. M.

(Ponatis iz “Ljudske pravice”)

ČE NI REDNIH ZBOROV VOLIVCEV

Novo mesto, 29. julija — V Krajevem ljudskem odboru Zameško pri Skocijanu na Dolenjskem že dalj časa marsikaj ni bilo v redu. Čeprav so se lani v decembru znebili protiljudskega administratorja Zupančiča, ki nikakor ni mogel pozabiti svojih starih žandarskih navad in je po svoje vozil z odborom, sta se ob zadnjih volitvah znova vrnila v odbor človeka, katerega posebno glasno predlagali in zagovarjali nekateri večji kmetje. “Skozi prednja vrata je odšel Zupančič, skozi zadnja pa so prišli drugi,” so stikali glave manjši kmetje, ki so se čudili, da se obvezne oddaje niso pravično razdeljevale po gospodarski moči posameznikov. Tudi na nekaterih zavednih srednjih kmetih je Krajevni ljudski odbor pritiskal z odločbami bolj, kakor bi bil smel. Podobno je bilo z davki in drugimi obveznostmi.

Letos spomladi so v Zameškem in okoliških vaseh aktivisti zbirali frontovce za gozdno brigado, a brez uspeha. Za šušljanjem ljudi, da naj bi dali odborniki Krajevnega ljudskega odbora zgled, se je skrivala resnica. Ni namreč dolgo ostalo tajno, da je odbornik Anton Martinčič iz Hrvaškega broda prepovedal svoji nečakinji, ki se je že prijavila v brigado, da ne sme nikamor od doma, njenemu očetu pa je zagrozil, da ga ne bo več poznal kot brata, če bo dekle šlo v brigado. Tako je načrtno preprečil zbiranje ostalih frontovcev, aktivistom pa je govoril, naj gre vsa vas za nekaj dni v gozd, ne pa le mlajši ljudje za 23 dni.

Govorice, da v zameškem Krajevem ljudskem odboru odloča samo sorodstvo, niso potihnile. Ko je Organ ljudske oblasti kmalu nato podrobno pregledal poslovanje v Zameškem, je hitro odkril vzroke ljudske nezadovoljnosti. Odbornika Anton in Janez Martinčič sta že dalj časa z uspehom vlivala ostalim odbornikom s predsednikom in tajnikom na čelu svojo “modrost,” da naj teže odkupov niso manjši kmetje, ker jih je več. Štiti sta bogatejše posestnike, hkrati pa grozila odborniki, ki je zahtevala, da na račun velikih ne smejo obremenjevati malih kmetov, da bo morala sama oddati živino namesto drugih. Tako sta si kovala pri velikih kmetih zaščito, pri malih pa sovraštvo.

Na sestankih so sorodniki Martinčičevih nastopali razbijaško in dajali obema odbornikom potuho, večkrat pa so se navidezno pošteno sprli, da bi tako vzbudili med ljudstvom vtis nepovezanosti. Po takih sestankih so se pri enem izmed Martinčičev navadno spet zbrali in ob pijači kovali nove načrte.

Organi ljudske oblasti so poleg tega ugotovili, da je Anton Martinčič na skrivaj strojil kože in podpiral črne zakole. Tri na pol izdelane kože so našli še pri njem. Na široko se je bavil tudi s prekupčevanjem sena. Od malih kmetov ga je kupoval po 10 do 13 dinarjev kilogram, nato pa ga je vozil v Samobor in Zagreb in tam prodajal po 20 do 26 dinarjev. Samo pri teh goljufigah je zaslužil v zadnjem času nad 70,000 dinarjev. Letos spomladi je prodal po črnoborzijskih cenah šest prašičev, ki jih ni prijavil na Krajevni ljudski odbor, da bi se tako izognil davku. Čeprav je prav takrat razsajala v okraju svinjska kuga, je prašiče prevažal brez dovoljenja.

V svoji grabežljivosti se je bavil s prekupčevanjem tuje valute; na njegovi njeni so našli skritih 53,000 lir, katere je od časa do časa pošiljal hčerki, ki je šla z Italijani v času okupacije.

Njegov brat Janez Martinčič, ki se je tudi vrnil v ljudsko oblast, je prav tako klal na čr-

no. Ob popisu zemljišč je zatajil pol hektara ornih površin, v zadnjih treh letih pa je imel skupno utajenih 83 arov njiv. Navle temu pa ni izpolnjeval obveznih oddaj; še zdaj na primer ni oddal 667 kilogramov krompirja za leto 1949. Ne redi predpisane števila goveje živine in prašičev, hkrati pa ima kot kmet četrte skupine največje zaloge žita v vasi.

Obe Martinčičev kot članov Krajevnega ljudskega odbora seveda ni nihče nadziral, koliko imata zemlje in kaj redita. Lani si je postavil Anton Martinčič velik kozolec, ki ga je stal blizu 200,000 dinarjev, letos pa je hotel kupiti od nekega Hrvaša štiri hektare velik travnik blizu Zameškega za skoraj pol milijona dinarjev. Kot kupec ni nastopal sam, temveč je kupoval travnik v imenu štirih svojih sorodnikov, pri tem pa se je posluževal celo podkupnine.

Poleg vpliva, ki sta ga imela Anton in Janez Martinčič v Krajevem ljudskem odboru, pa so si Martinčiči zagotovili važno besedo tudi v zameški kmetijski zadrugi. V njenem upravnem

odboru sta Jože Martinčič in njegov sorodnik velik kmet Kirar. Seveda so imeli pri razdelitvah prvo besedo zopet Martinčiči. Pri eni zadnjih delitev si je Kirar na primer odbral več blaga, kakor so ga dobili drugi kmetje. Mnogo nepravilnosti v poslovanju zadruge je šlo na škodo njenih članov po krivdi Martinčičev in njihovega sorodstva.

Umazanemu koristoljubju in izkoriščanju položaja v Krajevem ljudskem odboru, ki sta si ga dovolila brata Martinčič, je ljudska oblast napravila konec. Razrešena sta bila dolžnosti, ki so jima bile zaupane, v kratkem pase bosta zagovarjala pred ljudskim sodiščem zaradi prestopkov in zlorabe zakonov. Volivci v Zameškem, ki so pozdravili njuno odstranitev iz vrst ljudskih odborov, pa so ponovno spoznali, da bo potrebno redneje kakor doslej sklicevati zbornice volivcev in sproti reševati nepravilnosti, ki se pojavljajo v delu krajevnega odbora. Ako bi že do sedaj sodelovali s svojo oblastjo, bi v Zameškem ne odločali fazoni Zupančič in Martinčič, temveč ljudstvo.

—tg.

(Ponatis iz “Ljudske pravice”)

KARTA BALKANSKEGA POLOTOKA

“Karta Balkanskega polotoka,” izdelana v merilu 1:2,750,000, je izšla v izdaji Glavne geodetske uprave pri vladi Federativne ljudske republike Jugoslavije (izdelana in reprodukcija kartografskega podjetja Geodarta). To je delo, ki smo ga že dolgo težko pričakovali. Natisnjena je na dobrem papirju. Tisk imen (pokrajinskih, krajevnih, rečnih itd.) je jasen in posrečeno izdelan. Moraka in jezerske površine ter rečni tokovi so precej dobro prikazani. To velja tudi za nizke predele kopnega; pomanjkljivo pa je prikazanje nrevir goratih področij in gričev pri vseh gorskih sistemih balkanskega polotoka. Višinske razlike niso ostro prikazane, poleg tega pa je na karti pri označbi velikega dela gorskih površin uporabljena violetna barva, katere v legendi pri označbi višinske skale sploh ne najdemo.

Obenem so s to barvo prikazani mnogi predeli, ki se po svoji dejanski nadmorski višini precej razlikujejo. Posledica tega je, da je relief gorskih področij precej zabrisan in ne izstopa dovolj jasno in pregledno. Mnogo bolj bi bilo, če se omenjena barva sploh ne bi uporabila, temveč bi bil relief prikazan samo v barvah, ki jih vsebuje višinska skala v legendi. Pomanjkljivost karte je tudi v tem, da ne vsebuje nikakih označb za rudnike, industrijska središča itd., da torej s tem ne nudi nikake slike o ekonomskem značaju posameznih predelov. Vsaj najvažnejše točke v tem pogledu bi vsekakor mogle biti prikazane tudi na tej karti.

Železniške linije so skoraj v celoti prikazane, toda označba je enaka za normalnotirne kakor za ozkotirne proge. Pač pa cestne linije, niti najvažnejše, na karti sploh niso označene.

Nekatere važnejše točke niso prikazane (na primer v Jugoslaviji Jesenice), dočim so na drugi strani označeni tudi manj pomembni kraji. Reka in Sušak sta označena kot dve mesti (prva kot mesto s 25,000 da 50,000 prebivalci, drugi pa kot mesto z manj kot 25,000 prebivalci). To seveda ni v skladu z današnjim stanjem, kajti uporabljen bi moral biti skupen znak za obe mesti (za mesto s 50,000 do 100,000 prebivalci).

Kontroli pred natisom so ušle nekatere pomote (na primer Stajerski Alpi).

Karta podaja (z izjemo označbe državnih mej) fizikalno geodetsko sliko Balkanskega polotoka. Politična teritorialna razdelitev posameznih držav torej na njej ni prikazana in bi mora-

la biti v skladu s tem tudi označba pokrajin, to je uporabljati bi se morali nazivi, ki označujejo dosledno posamezna fizikalno-geodetska področja. To se naša sicer na vse balkanske države, toda vzemimo na primer v naši državi označbo Kosmet. Vsekakor je to le politično-geografski pojem, ki se uporablja za označbo avtonomne enote (torej le v političnopravni razdelitvi državnega ozemlja in ekisistira od sprejetja naše današnje ustave dalje, dočim ga pred tem sploh ni bilo.

Imeli pa smo že prej označbo Kosovo (odnosno Kosovo polje) ter Metohija kot naziv za dve fizikalnogeodetski področji, ki s spojitvijo v eno političnopravno enoto kot taki ne morete biti likvidirani. Smatramo za nujno, da se končno reši tudi to vprašanje, bodisi pri izdajah vseh naših geografskih kart, kakor tudi sicer pri kakršni koli uporabi (knjige, revije, časopisi itd.), povsod bo potrebno paziti na to, da ne pride do mešanja fizikalnogeografskih in političnogeografskih pojmov, kar je primer tudi pri imenovanju karti.

prof. H. C.

(Ponatis iz “Ljudske pravice”)

SOVJETSKA “ČISTKA” MED KOMUNISTI V VZHODNI NEMČIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Deutschland,” ki je bil do nekega dne vodja organa za širjenje peticij “mirovnega kongresa” v Stockholm.

Drugi manj važni komunisti, ki so bili odstranjeni s svojih položajev, pa so:

Wolfgang Langhoff, Walter Berling, Bruno Fuhrman in Hans Teuber. Le-ti so bili člani raznih organizacij za propagando in kulturo.

ZAROTA ZA UOMR

POSILNIKA U.S. POTRJEJA

SAIGON, 4. sept.—Policija je tu danes uradno potrdila, da je bila odkrita komunistična podtalna zarota, da se umori ameriškega poslanika Donalda R. Heatha.

Kakor je bilo poročano, je bilo 30 mož gerilske armade Viet Minha v Saigonu poverjenih izvršiti nalogo. Nekaj osumljenцев je bilo aretiranih in policija pravi, da je eden izmed njih priznal krivdo.

Nova telefonska centrala v Ljubljani

Na gradišču nove poštne palače na Masarykovi cesti poteka letos gradbena dela v znamenju notranje opreme. Najvažnejša dela so sedaj betoniranje velike kotlarne za centralno kurjavo, instalacija vodovodnih naprav, centralne kurjave in električne napeljave za šibke in jakosti dela za ureditev klimatskih naprav. Te naprave bodo služile za vzdrževanje enake toplote in vlage. Klimatska naprava je potrebna zaradi občutljivosti telefonskih aparatov, ki zahtevajo vedno enako toploto in vlago. Znano pa je, da bo nova ljubljanska pošta, kar se tiče tehničnih naprav, ena najmodernejših.

V poštni palači bo nameščena tudi nova telefonska centrala, ki je Ljubljani najbolj potrebna. Po dograditvi telefonskih central v Skopju in Subotici ter

centrale v Beogradu, ki jo sedaj montirajo, bo to četrta velika telefonska centrala, ki jo gradijo v naši državi po osvoboditvi. Ljubljanska telefonska centrala bo moderna avtomatska centrala, ki bo v vsakem oziru ustrezala našim potrebam. Za montažo te centrale že izvršujejo pripravljala dela v novi poštni palači. Pripravi je treba odprtine in kanale za električne vode ter položiti kable v pripravljene kanale. Vse načrte za montažo smo izdelali doma, montažna dela pa bodo izvršili domači strokovnjaki iz zagrebške tovarne "Nikola Tesla." Prva pošiljka delov centrale je že pripravljena za prevoz in bo po dogovoru prispela konec tega meseca iz inozemstva. Nadaljnje pošiljke pa bodo poslale postopno, kakor bodo potekala montažna dela, ki bodo verjetno končana prihodno spomlad. Do konca leta pa bo po pogodbi prispela vsa aparatura z vsem materialom. Še letos pa bodo v poštni palači docela uredili in izročili prometu nove naprave za telegraf.

Nova ljubljanska telefonska centrala bo imela 4.000 števk. Skupaj s staro centralo, ki bo ostala še nadalje v prometu, bomo imeli potem v Ljubljani 9.000 telefonskih števk. S tem bodo sedanje težave s telefonom popolnoma odpravljene in bo na razpolago tudi dovolj števk za nove priključke. Ob najsodobnejših napravah nove centrale se bo znatno izboljšala tudi kvaliteta prenosa pogovorov. Naposled bo nova telefonska centrala omogočila tudi avtomatsko vzpostavitev medkrajevskih zvez, zlasti z Gorenjsko, medtem ko je pri se-

dajanje centralni potrebno ročno posredovanje. Tako bo mogoče dobiti zveze brez dolgega čakanja, razbremenjeno pa bo tudi manipulacijsko osebje telefonske centrale.

(Po "Slovenskem poročevalcu")

Društveni koledar

SEPTEMBRA

- 8. septembra, petek — Ples Carrollton kluba v SND
- 9. sept., sobota — Plesna veselica društva sv. Janeza št. 37 ABZ v SND
- 15. sept. petek — Ples Johnstown Social kluba v SND
- 16. septembra, sobota — Plesna veselica društva Carniola Hive št. 493 TM v SND
- 17. septembra, nedelja — 40-letnica društva Brooklyn št. 135 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 17. septembra, nedelja — Proslava 25-letnice in razvitje nove zastave društva Danica št. 34 SDZ v SDD na Prince Ave.
- 22. septembra, petek — Ples kegljačev društva št. 9 SDZ v SND
- 23. septembra, sobota — Ples društva Comrades št. 566 SNPJ v SND
- 24. septembra, nedelja — Skupni koncert petih pevskih zborov pod vodstvom pevovodja F. Vauterja v SND, St. Clair Ave.
- 24. septembra, nedelja — Koncert skupnih pevskih zborov v SND
- 29. septembra, petek — Ples Blaskovic Post 5275 VFW v SND
- 30. septembra, sobota — Ples društva Naprej št. 5 SNPJ v SND

OKTOBRA

- 1. oktobra, nedelja — Ples društva "Washington" št. 32 ZSZ v SDD, Waterloo Rd.
- 1. oktobra, nedelja — Vinska trgatev v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.
- 1. oktobra, nedelja — Jesenski koncert pev. zbora "Zvon" v SND, E. 80 St.
- 1. oktobra, nedelja — Igra in ples Gospodinskega odseka v AJC, Recher Ave.
- 6. oktobra, petek — Ples N. O. Old Timers Ball Players v SND
- 7. oktobra, sobota — Proslava 39. obletnice društva "Slov. dom" št. 6 SDD v AJC, Recher Ave.
- 7. oktobra, sobota — Ples društva Svob. Slovenke št. 2 SDZ v SND
- 8. oktobra, nedelja — Ples društva Združene Slovenke št. 23 SDZ v SDD, Waterloo Rd.
- 8. oktobra, nedelja — Vinska trgatev Slov. nar. doma na Stanley Ave., Maple Heights, O.
- 8. oktobra, nedelja — Koncert in ples kluba Hrvatskih trgovcev v SND
- 14. oktobra, sobota — Ples društva Slov. Sokolice št. 442 SNPJ v SND
- 15. oktobra, nedelja — Ples podružnice št. 41 SZZ v SDD, Waterloo Rd.
- 15. oktobra, nedelja — Maške-radna veselica krožka št. 3 Prog. Slov. v AJC, Recher Ave.
- 15. oktobra, nedelja — Koncert Blaue Donau v SND
- 20. oktobra, petek — Ples Golden Golphers kluba v SND
- 21. oktobra, sobota — Ples društva Ribnica št. 12 SDZ v SND
- 22. oktobra, nedelja — Pred-

stava dram. zbora "Anton Verovšek" v SDD, Waterloo Rd.

- 22. oktobra, nedelja — Igra dram. zbora "Ivan Cankar" v SND
- 27. okt. petek — Ples Lamp-lighter kluba v SND
- 28. okt., sobota — Ples društva Carniola Tent št. 1288 T M v SND
- 29. oktobra, nedelja — Prireditelj krožka št. 1 Prog. Slov. v SDD, Waterloo Rd.
- 29. oktobra, nedelja — Jesenski koncert zbora "Planina" v SND, Stanley Ave., Maple Heights, O.
- 29. oktobra, nedelja — Koncert Hrvatskega kulturnega kluba v SND

NOVEMBRA

- 4. novembra, sobota — Plesna veselica društva Nanos št. 264 SNPJ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 5. novembra, nedelja — Prireditelj društva "Strugglers" SNPJ v SDD, Waterloo Rd.
- 5. novembra, nedelja — Opero "La Traviata" pod Glasbena Matica v SND, St. Clair Ave. ob 3:30 pop.
- 11. novembra, sobota — Plesna veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 12. novembra, nedelja — Pri-

reditelj društva V boj SNPJ v SDD, Waterloo Rd.

- 19. novembra, nedelja — Koncert zbora "Jadran" v SDD, Waterloo Rd.
- 23. novembra — Zahvalni dan Koncert zbora "Zarja" v dvorani SND, St. Clair Ave.
- 26. novembra, nedelja — Ples društva Collinwood Hive TM v SDD, Waterloo Rd.
- 3. decembra, nedelja — Ples društva Združeni bratje SNPJ v SDD, Waterloo Rd.
- 3. decembra, nedelja — Koncert zbora "Slovan" v AJC, Recher Ave.
- 10. decembra, nedelja — Koncert Mlad. pev. zbora v SDD, Waterloo Rd.
- 17. decembra, nedelja — Ples dr. Waterloo Camp WOW v SDD, Waterloo Rd.
- 31. decembra, nedelja — Silvestrov ples zbora Jadran v SDD, Waterloo Rd.

NOVI ODSEKI NA SREDNJE-TEHNIŠKIH ŠOLAH

Na pobudo Sveta za znanost in kulturo vlade FLRJ je izvedlo okrog 100 znanih strokovnjakov z vseh republik revizijo učnega načrta in programa za srednje tehnične šole in delavske tehnikume. Po tej reviziji bodo že v prihodnjem šolskem letu posve-

tili na elektrotehničnih odsekih srednjih tehničnih šol več pozornosti strojništvu, da bi lahko diplomirani učenci delali kot strokovnjaki v proizvodnji električnega materiala, ne pa kot doslej, ko so sodelovali le pri elektrifikaciji. Razen tega bodo odprli prvokrat v naši državi odsek za nizki tok, ki bo pripravljel kader za potrebe pošt, železnice, deloma pa tudi kinematografije in medicine. Pri gradbenih odsekih bodo opustili odsek za gradbene konstrukcije, ustanovljena pa bosta odseka za gradnjo železnice in za industrijo gradiva. Učna snov konstruktivnega odseka bo razdeljena na odseke za arhitekturo in gradnjo cest ter železniški odsek, ki bo prav tako ustanovljen v prihodnjem letu. Dosedanji odsek za gradnjo cest bo razširjen za gradnjo cest in mostov.

V delavskih tehnikumih bodo odprli razen sedanjega odseka za splošno strojništvo tudi odsek za precizno mehaniko, za mehanizacijo gradbeništva in sanitarno tehniko. Za začetek odseka precizne mehanike so možnosti samo v Ljubljani.

DIXIE SALES CO.
Podružnica
Capital City Products Co.,
Columbus, O.
IZDELOVALCI
DIXIE MARGARINE
—
KINGTASTE
MAYONNAISE
—
VEGETABLE
SHORTENING AND OIL
2001 Hamilton Ave.
Cleveland, O.
Tel.: PR 1-4000
Za najboljše produkte masla in olja nabavite si naše izdelke

LORAIN, OHIO
MICHAEL'S MARKET
Sveža mesenina, grocerija, zmrznjena jedila, pivo in vino.
Se priporočamo v naklonjenost
2908 PEARL AVE., LORAIN, O. — TEL. 7272-1
WILLOUGHBY, OHIO
WALSH'S BAKERY
33487 VINE ST., WILLOUGHBY, O.—TEL. WI 2-5606
Naša posebnost je dekoriranje kekov za vsakovrstne prilike in svatbe. Imamo vsakovrstno fino pecivo in kruh.
Dopoljemo na dom.
CLEVELAND, OHIO
JOHNSTON'S SERVICE STATION
15124 LAKE SHORE BLVD.
Izvršimo vsakovrstna popravila na avtih vseh izdelkov.
Prodajamo nove in prenovljene tajerje, gasolin in olje.
ROBERTS
Sheet Metal & Furnace Co., Inc.
Fornice popravimo in nanovo vzpostavimo; prodajamo razne dele za fornice ter vršimo vsakovrstna kleparska dela.
703 EAST 152nd ST., TEL. GL 1-1170

WHAT YOU GIVE
MAKES
the difference!
COMMUNITY CHEST

Ena najbolj modernih je
CRANE
kopalnica
Dajte, da vam jo mi inštaliramo!

Mario Kolenc Louis Planinc

Vse 3 pritlikline spadajo k najboljšim izdelkom "The Crane Group." Lahko daste inštalirati vse tri in si prihranite denar; ali pa naročite posamezne. Cene so:

TOILET \$39.95
UMIVALNIK \$29.95
BANJA \$87.50
Ako pa naročite vse tri naenkrat, plačate za vse tri **SAMO \$147.45**
in si prihranite lep denar.
Stroški za inštalacijo so posebej.

THE CRANE NEUDAY GROUP

Ako naročite pri nas, vam naši izkušeni delavci vse točno in perfektno inštalirajo. Delo je garantirano. Vse delo je lahko financirano tako, da vam ni treba nobene gotovine takoj. — Plačate lahko v treh letih.

Vselej, kadar potrebujete kaj, kar spada v plumbersko stroko, bodisi za popravilo starih delov ali za inštaliranje novih, pokličite našo firmo, ki daje postrežbo meščanstvu v Clevelandu že od 1907. Nobeno delo premajhno—nobeno delo preveliko... Proračun zastoj—brez vsake obligacije.

W. F. HANN & SONS
15505 Euclid Avenue Telefon MU 1-4200

Prežihov Voranc:

PRVO PISMO

(Nadaljevanje)

"Danes bomo pisali v Celovec," je rekla mati nekega dne na vsem lepem.

To je pomenilo, da bo treba pisati bratu, ki je pred nekaj tedni odšel v Celovec na gimnazijo. On nam je že enkrat pisal, mi pa mu še nismo odgovorili.

Pisanje je zadelo seveda mene, ki sem hodil v šolo že nekaj let in sem veljal pri hiši menda za najbolj pismenega. Da bi pisal pismo oče, še misliti ni bilo. On ni nikdar hodil v šolo, vendar se je v mladosti sam naučil nekaj pisati in brati. Bral je zelo počasi, zlogoma, ali bra-

dvaletico za ta pouk. Po enem letu šole ali kaj je naša mati osirotela, umrla ji je namreč mati, in potem je bilo njene šole konec. Treba je bilo delati doma, pasti živino in misliti na vse drugo, le na šolo ne. Mati je vedno vzdihovala, kadar se je spomnila šole:

"Zakaj me niso pustili v šolo do konca? Gotovo bi mi zdaj ne bilo treba tako trpeti, če bi šolo dokončala..."

Toda pisala je mati mnogo boljše kakor oče, posebno dobro pa je znala brati. V zimskih večerih je pred celo družino brala povesti iz Mohorjevih knjig in znala je brati tako dobro, da so nam te povesti vstajale živo pred očmi ter nam je, posebno otrokom, včasih kar sapa zastajala, ko smo jo poslušali.

Meni je pisanje v šoli seveda šlo že precej gladko od rok, vendar mi je spričo materine nalo-

ge postalo kar vroče. Nikdar v življenju še nisem pisal kakega pisma in tudi v šoli se kaj takega nismo učili. Zatorej sem se začel kislno držati in se izmota-vati, toda mati je odrezala:

"Pisal boš, jaz ti bom pa pomagala!"

Bilo je v nedeljo popoldne, ko smo se torej lotili pisanja tega prvega pisma. Nedeljski popoldnevi so bili v naši hiši že tako polni neke svečanosti in nekega velikega miru. Ta občutek je bil še močnejši, ako je sonce sijalo na našo hišo. Danes pa, ko smo se spravili, da napišemo prvo pismo bratu, ki živi v tujem mestu, je bil ta popoldan naravnost svečan. Jaz sem se nekoliko tesnega srca razkoračil za mizo, ki jo je mati prej dobro pobrisala. Oče je ležal vznak na postelji ob steni. V roki je držal celovski tehnik "Mir" in se delal, ko da bi ga bral. V res-

nici pa je že zadremal od utrujenosti, čeprav je šele komaj legel. Manjša dva brata sta sedela na klopi pri peči in strahoma strmelja proti mizi, kjer se je lesketala pola belega pisemskega papirja. Sredi mize je čepela steklenica s črnjilom, v kateri je tičalo pero.

Mati je sedela na klopi ob oknu, nekaj stran od mize, in je po svoji navadi držala roke križem. To navado je imela še od svojih staršev, ki so bili veliki kmetje in so roke vedno tako pestovali, čeprav je bila ona sama zdaj navađna najemnica. Njen obraz je bil svetel, upa poln. Le nekega človeka ni bilo v sobi in to je bila naša babica, ki se je bila umaknila v kuhinjo, od koder se je čul njen ropot. Čeprav je bila tudi ona članica naše družine, se je ob posebno svečanih in važnih dogodkih vedno umikala iz kroga

ostale družine, ko da bi takih dogodkov ne hotela motiti.

"Zdaj pa začni, moraš lepo napisati, da bo brat vesel..." je rekla mati čez nekaj časa.

Jaz sem medtem že trikrat namočil pero v črnilo in čakal na pisanje. Enkrat mi je s peresa že kanilo, toda v mojo veliko tolažbo mi ni kanilo na papir, ampak na mizo poleg papirja. Mati je vstala, obrisala mizo in vzdihnila:

"Pazi, da ne boš popackal pisma." Nato je rekla: "Piši," in začela narekovati:

"Dragi sin..."

Sklonil sem se in napisal ti dve besedi, toda z uspehom nisem bil nič kaj zadovoljen. Napisal sem jih z okornimi črkami ter na vsak način slabše, kakor pa sem po resnici, zakaj tudi mene je bratov odhod tiščal. Tudi ona je zapazila, da sem

slabo pisal, zato mi je rekla z očitajočim glasom:

"Malo pa le lepši piši, kaj bo sicer oni v Celovecu rekli..."

Toda tudi moji materi narekovanje ni šlo kdove kako gladko iz ust. Šele čez nekaj časa je nadaljevala:

"Jaz primem pero v svojo desno roko in Ti pišem čez hribe in doline tja v daljno celovsko mesto, da bi te naše pismo zdravo in veselo našlo, kakor nas je našlo Tvoje zadnje pismo..."

(Dalje prihodnjice)

Ring in opportunity for yourself-

ANTON INGOLIČ:

IVAN IVANOVIČ
SEMJONOV

NOVELE

(Nadaljevanje)

Vrnili sem se na dvorišče, kmalu nato je priropotala črna steklena kočija.

Spreved se je počasi premaknil skozi ozke ulice. Tik za vozom je stopal Ivan Ivanovič Semjonov. Stopal je strogo, trdo ni se oziral ne na levo ne na desno, oči je imel uprte v rjavo prepletkano rakev, ki je od časa do časa, ko je zadel voz na večji kamen, visoko odskočila. Obleden je bil v debeli zimski plašč, ki je bil mnogo pretopel za pomladanski popoldan. Na glavi je nosil svojo visoko črno astrahansko kučmo. Pet, šest korakov za njim ni bilo nikogar, šele potem so se zvrstili njegovi rojaki, bedniki v ponošnih oblekah, toda z očmi, ki so jim ob smrti plemenitaške rojakinje sanjale o blesku carjevega dvora in o udobnem življenju, ki so ga svoje dni živeli.

Ujel sem nekaj stavkov iz njihovega pogovora.

"Če bi ne bilo revolucije, ne

V blag spomin

ob drugi obletnici odkar je umrl moj ljubljani, nepozabni soprog

JOSEPH SIMON

ki je zatisnil svoje mile oči dne 2. septembra 1948.

Minulo je že leti dve, odkar si Ti zapustil me, v najlepši dobi let si moral zapustiti svet.

Enkrat bova se združila, in si sišla roko, Ti predragi, nepozabni, to bo srečno svidenje!

Žaljujoča soproga
Josephine

Cleveland, Ohio,
dne 5. septembra 1950.

GRADUANT ARMADNE ŠOLE ZA OFICIRJE

Cpl. William Jones iz Chicago je pred kratkim graduiral iz armadne šole na Japonskem. Slika kaže ko prejema diplomu iz rok maj. gen. Hobart R. Gay. Namen teh tečajev je, da se pripravi mlade vojske za važnejše pozicije in višje čine v armadi. Tečaji trajajo osem tednov.

kakor da voz vleče tudi njega. "Ni imel denarja za zdravilne in zdravila. Stradal je, da je lahko materi skuhal kaj bolj šega. Njegova plača je majhna, ob sedanjih draginjah ne zadošča niti za enega človeka. Nadežda Semjonova je slednjič spregledala njen položaj. Spoznala je, da bo njena bolezen pobrala prej njega kot njo. Od tedaj ni hotela več jemati zdravil. Vsako prigrizovanje je bilo zaman. Pred dnevi me je poklicala k sebi. 'Artemij Aleksandrovič,' je zašepetala in segla po moji roki, 'moja bolezen je neozdravljiva, imenuje se starostna oslabelost, noben zdravnik je ne ozdravi več, le dobra hrana bi mi morda za nekaj časa podaljšala življenje. Toda moj sin mi še slabe ne more kupiti. Vi dobro poznate sveto pismo, Artemij Aleksandrovič, povejte mi, ali je samomor, če se odpovem vsaki hrani? Je velik greh, če umrem mesec prej in s tem rešim sina? Pljuča že od nekdaj niso pri njem v redu. Poglejte ga, kakšen je! Povejte, Artemij Aleksandrovič!' Stiskala me je za roko in me prosila, da ji odgovorim, kakor si je želela. Nisem mogel ustreči njeni želji. Poslušala me je pazljivo, slednjič pa dejala: 'Ne, Artemij Aleksandrovič, vi se motite! Bog je videl moje trpljenje. Trpljenje petindvajsetih let. V tem času sem mnogo pretrpela in mnogo izgubila, pa naj izgubim še poslednje? Ivan Ivanovič? Ne, on mora živeti! On se mora vrniti v Har- kov, na Semjonovko, v Rusijo! Poslednji iz našega rodu!' Včeraj je umrla, umrla od gladi. — A ne govorite sinu o tem, sin tega ne sme izvedeti."

5
Štirinajst dni po pogrebu sem srečal Ivana Ivanoviča na isti cesti. Pozdravil sem ga in hotel dalje. On pa je stopil k meni in rekel: "Ali se sprehajate? Lep dan je." "Da, šel sem malo iz mesta." "Spremite me do pokopališča, če se vam ne mudi, potem se vrneva skupaj." Presenečen sem se obrnil in šel z njim. Pogledal sem ga od strani. Stopal je prav tako počasi in trdo kot tedaj za krsto, toda glave ni nosil več vzravnan. Postaral se je za nekaj let. Ličnice so mu štrlele daleč iz obraza in očesne votline so

bile globoke in temne. Kot bi vstal iz bolniške postelje, ali kot da se bo vsak čas zgrudil vanjo.

Nenadoma je spregovoril, ne da bi se bil ozrl po meni: "Povejte, kakšen smisel ima življenje!"

Začuden sem ga pogledal. "Prišel sem do spoznanja, da nima smisla živeti," je spregovoril glasno in ostro.

"Kaj govorite, saj je vaš sen pred uresničenjem: Nemci so vendar že pol leta pred Mosko," sem spregovoril z neprikritim nasmehom.

Moral sem se maščevati za njegove besede s prve straže.

Ivan Ivanovič Semjonov se je okrenil k meni.

"Jaz ne verujem ne v sovjet-sko, a tudi ne v nacionalno Rusijo," je dejal čez čas z zamolklim glasom. "Ne verujem ničesar več, ker vidim, da prinaša ta vojna samo uničevanje in ničesar drugega. Sovjeti so se dobro oborožili; vse kaže, da imajo močnejšo vojsko, kot smo mislili v začetku, branijo vsako mesto, vsako vas. Rusija bo trpela, zgorale bodo naše vasi, zgorela naša lepa mesta, uničeni bodo rudniki in podrti nasipi, ruski narod bo polagoma izginil; saj ne gine samo na fronti, tudi v zaledju ga Nemci neusmiljeno pobijajo. Slišali ste menda, kaj počenja v Ukrajini. Koliko jih je poginilo v Rostovu in drugod! Naša zemlja je na gosto posejana z grobovi,

LEDENICO IN PEČ
za gretje se prodaja poceni.
Pokličite
UT 1-9658

A. Malnar
CEMENTNA
DELA
1001 East 74th St.—EN 1-4371

VAŠI CEVLJI
BODO ZGLEDALI KOT NOVI,
ako jih oddate v popravilo zanašljivega čevljarja. Ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

AKO ŽELITE
prodati vašo hišo, trgovino ali
farmo, ali pa če želite kupiti po-
sestvo, se obrnite na nas. Točna
in poštena posluga.
Govorimo slovensko.
BEACHLAND REALTY
767 E. 185 St., IV 1-1012

Mary A. Svetek

POGREBNI ZAVOD
LICENCIRANA POGREBNICA
478 E. 152 St. — KE 1-3177
POGREBI PO ZMERNIH CENAH.
LEPI, DOSTOJANSTVENI
Ambulanci poslugi podnevi in ponoči.
Vršimo vse notarske posle.
Pogreb oskrbimo kjerkoli in po
vsaki ceni.

AUGUST KOLLANDER

6419 ST. CLAIR AVE. Tel. HE 1-4148
CLEVELAND 3, OHIO

POŠILJAMO:
Denar v Jugoslavijo. Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je z jamčenjem.

PRODAJAMO:
Karte za prekomorske kraje in nazaj po originalnih cenah. Imamo zastopstvo tudi za vse glavne avijonske družbe. American Express travel čke in denarne nakaznice za uporabo v naših državah. Jugoslovanski denar in znamke. Zaboje za pošiljanje blaga ali živih v staro domovino. Če želite, nabavi tudi določeno blago za v pakete tvrdka sama.

PREVZEMAMO:
Zavitke od rojakov in jih točno odpremljamo na naslovnike. SPREJEMAMO:
Naročila za moko in druge že pripravljene zavitke kakor tudi za streptomycin preko družb ADRIATIC, EXPRESS za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo in druge države.

POMAGAMO:
Pri nabavi potniških dokumentov; nudimo pomoč potnikom. SODELUJAMO:
Pri ureditvi raznih starokrajskih in tudi begunskih zadev. OPRAVLJAMO:
NOTARSKE posle.

Rojaki v Kanadi in drugih deželah lahko pošljejo denarna in druga naročila pošto naše tvrdke.

Za nadaljnja pojasnila PIŠITE, PRIDITE, KLIČITE
zanesljivo in dobro znano tvrdko

A. KOLLANDER

oblita s krvjo. Toda tudi Nemci bo zmanjkalo, zmanjkalo njihovih tankov in avionov."

"Pa ste pozimi dejali, da Nemci prinašajo Rusiji svobodo," sem ga moral spet zbotiti.

"Da, rekel sem. Vednar tega nisem do kraja verjel. Nemci niso nikoli marali. Mi smo bili vzgojeni v ruskem duhu, to je bila volja mojega očeta, čeprav nam je mati dala angleško vzgojiteljico. Sprva sem mislil, da je Nemcem komunizem večji sovražnik kot slovanstvo, zdaj vidim, da ne ločijo prvega od drugega. Ukrajinci so obljubljali svobodno državo, koliko so govorili in pisali o tem že pred vojno, koliko se je pisalo o tem v naših emigrantskih časopisih! Toda o svobodi ni niti sledu."

(Dalje prihodnjič)

Naročajte, širite in čitajte
"Enakopravnost!"

Mati in 18-letni sin

iščeta stanovanje s 2 sobami in kuhinjo. Rada bi dobila v slovenski naselbini. Kdor ima za oddati, naj pokliče

ON 1-7633

PRODA SE

dobro obstoječa trgovina s
C 2 licenco.
Dobra priložnost za zakonca.
Cena zmerna.

Vpraša se na

256 E. 156 St.

NOVO ŠOLSKO
POSLOPJE

Kranj, 29. julija—Dobra je nova dvonadstropno poslopje industrijske šole v Kranju. Ker se namerava šola seliti v novo zgradbo še pred začetkom šolskega leta, je bilo potrebno mnogo truda, preden so bile jame in izkopi pred poslopjem izravnani in ves prostor počiščen. Zaradi pomanjkanja delovne sile so mladinci šole organizirali prostovoljno delovno brigado, v kateri je delalo 20 dni nad 70 mladincev, ki so napravili okrog 2,500 prostovoljnih delovnih ur. Tako pričakuje novo šolsko poslopje, odstranjeno vse nepo-

trebne navlake, pričetek šolskega leta.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

Razpis volitev v Ljudsko
skupščino LR Črne gore

Prezidij Ljudske skupščine LR Črne gore je izdal ukaz, po katerem bodo volitve za ljudske poslance Ljudske skupščine LR Črne gore 8. oktobra t. l.

Naročajte, širite in čitajte
"Enakopravnost!"

Zakonska dvojica

išče stanovanje s 4 ali 6 neopremljenimi sobami. Nimata otrok. Kdor ima stanovanje na pokliče
KE 1-2986

Čistilna razprodaja
poletnega blaga

ŽENSKÉ POLETNE OBLEKE, SPODNJA KRILA,
POLETNO BLAGO NA JARDE, NOGAVICE,
NOCNE SRAJCE, PIŽAME, ITD.

RAZPRODAJA SE VRŠI

v četrtek, petek in soboto,
7., 8. in 9. sept.

Vsi nakupi so končno veljavni

MARSICH & RUSS
6108 ST. CLAIR AVE.

NAJHITREJŠA IN NAJBOLJ SIGURNA AGENCIJA ZA POŠILJANJE
PAKETOV V JUGOSLAVIJO!V REKORDNEM ČASU OD 6 DO 15 DNI PREJME
PREJEMIK V JUGOSLAVIJI NAŠE POŠILJKE

Mi resnično garantiramo, da prejemniki ne bodo imeli nikakršnih stroškov. Naše cene vključujejo vse stroške za dostavo do najbližje železniške, parobrodne ali poštne postaje prejemnika v Jugoslaviji, kakor tudi zavarovanje v slučaju polne ali delne izgube pošiljke.

Naročila iz Kanade sprejemamo s plačilom v kanadskem denarju, z dodatnimi 12% k cenil

POVPRAŠAJTE ZA CENE ZA OSTALE VRSTE PAKETOV!

PAKET št. 1 — \$14.50 5 lbs sirove kave 10 lbs sladkorja 10 lbs riža 5 lbs spaghetti 5 lbs svinjske masti 5 lbs mila za pranje	PAKET št. 2 — \$14.25 20 lbs bele moke 5 lbs sirove kave 10 lbs sladkorja 5 lbs mila za pranje 5 lbs svinjske masti	PAKET št. 3 — \$14.25 5 lbs sirove kave 10 lbs sladkorja 5 lbs riža 10 lbs spaghetti 5 lbs svinjske masti 5 lbs mila za pranje
PAKET št. 4 — \$13.75 5 lbs sirove kave 1 lb čaja 10 lbs sladkorja 10 lbs riža 5 lbs mila za pranje	PAKET št. 5 — \$10.00 4 lbs. sirove kave 1 lb čaja 5 lbs sladkorja 2 lbs čokolade 1 lb kakao 2 lbs mleka v prahu	PAKET št. 6 — \$21.— 10 lbs sirove kave 10 lbs sladkorja 10 lbs riža 10 lbs spaghetti 10 lbs svinjske masti 10 lbs mila za pranje

Najfinejša BELA MOKA	— v močnih vrečah po 100 funtov—	\$10.50
Najfinejša BELA MOKA	— v močnih vrečah po 50 funtov—	\$ 5.75
BELA—KRUSNA MOKA	— v močnih vrečah po 100 funtov—	\$ 9.75
Sveža KORUZNA MOKA	— v močnih vrečah po 100 funtov—	\$ 9.00
FIŽOL (Red Kidney Beans)	— v močnih vrečah po 25 funtov—	\$ 3.50
SLADKOR	— v močnih vrečah po 50 funtov—	\$ 11.00
Čista SVINJSKA MAST	— v majhnih kantah po 55 funtov—	\$20.00
Prvovrsten RIŽ	— v močnih vrečah po 50 funtov—	\$11.00
SOLATNO OLJE	— v kantah po 5 kg.—	\$ 9.50
SUROVA KAVA	— v močnih vrečah po 25 funtov—	\$22.50
ŠPAGETI	— v zabojih po 50 funtov—	\$12.50
MILO ZA PRANJE	— v zabojih po 63 funtov—	\$17.50
Prvovrstna BUKOVA DRVA ZA KURIVO	2200 funtov—	\$20.00

Naročite jih že sedaj za jasen in zimol

BICKLI, s pumpo, zvonom in taško ženski \$45.00 moški \$47.50
RAZNI GRADBENI material, barve, železo, kavlji. Povprašajte po naših cenah in označite koliko potrebujete.

ŽENSKÉ NYLON NOGAVICE jamčene prvovrstne kakovosti, v merah 9,9½, 10 in 10½. 3 pari v zaboju \$5.00; dostavljeno na vsaki postaji v Jugoslaviji.

PAKET št. 14 — \$10.50 3 pare ženskih NYLON nogavic 2 funta toaletnega mila 2 zobni krtačiči 2 ženska Nylon glavnik 1 goba za pranje	PAKET št. 15 — \$11.50 6 parov moških nogavic 1 par podvez za nogavice 2 funta toaletnega mila 1 funt mila za britje 50 kom. klin za britje 1 kom. aparat za britje 2 kom. Nylon zobnih krtačič 6 kom. zobne paste 2 kom. Nylon glavnikov	PAKET št. 16 — \$12.50 3 pare ženskih NYLON nogavic 12 kom. sukanca raznih barv 5 pak. sortiranih igel 20 jd. elastike 2 ducata gumbov
--	---	--

AKO ŽELITE DRUGAČNE VRSTE PAKETE—OBRNITE SE NA NAS!

POŠLJITE NAROČILA, PISMA, DENARNE NAKAZNICE ALI MONEY ORDRE NA:

EXPRESS TRADING CORP.

27-18 40th AVENUE—LONG ISLAND CITY 1, N. Y.

TELEFON: STILWELL 6-9083